

Судак І.І.

*кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики
Київського міжнародного університету*

**РОЛЬ КАНАДСЬКОЇ ДИПЛОМАТІЇ У ВЕЛИКІЙ
ДВАДЦЯТЦІ (G20)**

У статті проаналізовано роль і позицію Канади у створенні Великої двадцятки (G20), досліджено значущість цієї діяльності для Канади зокрема та її латиноамериканських партнерів і світу в цілому.

Акцентовано увагу на лідерстві Канади на початкових етапах створення форуму міністрів фінансів і керівників центральних банків G20 та визначено її роль як члена-засновника в саміті G20. Аргументовано значущість проведення четвертого саміту голів держав й урядів Групи двадцяти в Торонто (26–27 червня 2010 року), зокрема як доказу того, що G20 підвищує глобальний статус і вплив Канади, порівняно з її статусом у G8.

Проаналізовано пріоритети зовнішньої політики прем'єр-міністра Канади Стівена Харпера щодо G20.

Ключові слова: Канада, Велика двадцятка (G20), Велика вісімка (G8), Група семи (G7), прем'єр-міністр Стівен Харпер, Пол Мартін, фінансова криза, Торонто, саміт.

Велика двадцятка – група двадцяти міністрів фінансів і керівників центральних банків 20 економік (дев'ятнадцять з найбільших економік світу та Європейського Союзу) – стала ефективним центром управління у світі, в економічній і, останнім часом усе частіше, у соціальній сфері, і навіть у сфері

розвитку й безпеки. Варто зазначити, що своїм створенням ця група здебільшого завдячує Канаді, оскільки Пол Мартін (прем'єр-міністр Канади від 12 грудня 2003 до 6 лютого 2006 року) був її провидцем і співзасновником як очільник міжнародного форуму міністрів фінансів 1999 року і прибічник формату зустрічі на вищому рівні під час перебування на посаді прем'єр-міністра Канади. Рішення про організацію G20 було ухвалене на зустрічі міністрів фінансів і голів центральних банків країн Групи семи (G7) у Вашингтоні 25 вересня 1999 року. Ідея створення Групи двадцяти обумовлена ухваленим на зустрічі лідерів Великої сімки в Кельні в червні 1999 року рішенням встановити неформальний механізм для діалогу щодо ключових питань економічної і фінансової політики між системоутворювальними країнами світу з метою досягнення стабільного і стійкого зростання світової економіки на благо всіх країн. Засновницька конференція міністрів фінансів і керівників центральних банків Групи двадцяти відбулася 15–16 грудня 1999 року в Берліні [7].

Нагадаємо, що членами двадцятки є Австралія, Аргентина, Бразилія, Великобританія, Німеччина, Індія, Індонезія, Італія, Канада, Китай, Корея, Мексика, Росія, Саудівська Аравія, США, Туреччина, Франція, ПАР, Японія і Європейський Союз. Серед постійних учасників зустрічей двадцятки варто виділити МВФ, Європейський центральний банк і Світовий банк [2].

Чинний прем'єр-міністр Канади Стівен Харпер (від 6 лютого 2006 року) відіграв значну роль у роботі саміту 2008 року. Він приймав четвертий саміт голів держав й урядів Групи двадцяти в Торонто (26–27 червня 2010 року), який був присвячений світовій фінансовій кризі. Сприйняття Канадою G20 як клубу «системно значущих держав», які реалізують «компетентний суверенітет», об'єднало її в тісній співпраці з Іспанією, Мексикою, Бразилією і навіть з Аргентиною [10].

Пріоритети Стівена Харпера щодо G20 (зростання за рахунок приватного сектору, фінансова відповідальність,

зважене фінансове регулювання, лібералізація торгівлі і спрямування зовнішньої політики на Європу, Південну й Північну Америку) створили спільну платформу з лідерами Іспанії, Мексики та Бразилії як у межах зустрічей лідерів G20, так і за її межами.

Членство Канади у Великій двадцятці (G20) важливе в кількох аспектах: задля розуміння і пояснення здійснення управління G20 і задля ведення канадської зовнішньої політики. Канада як член Великої вісімки (G8) виступала співзасновником ширшої G20 на рівні міністрів фінансів і керівників центральних банків 1999 року. Це демонструє, як і наскільки ефективно може бути збільшена роль організаційних центрів глобального управління, як вони можуть зміцнюватись або замінюватись, якщо необхідно охопити ресурси і засвідчувати пріоритети держав, роль яких на міжнародній арені невпинно зростає.

Роль канадської дипломатії у Великій двадцятці також виступає основним показником того, чи змінила Канада власний статус як держави, що набуває значущості у світі, на державу – визнаного лідера в мінливому світі. Членство Канади в цій ексклюзивній групі найвпливовіших лідерів системно значущих країн світу свідчить про те, що Канада набула визнаного статусу «основного гравця». Але, щоб відповідати йому, Канада повинна також використовувати власний статус у G20 для того, щоб взяти на себе ініціативу відповідно до власних національних інтересів та основних національних цінностей, сумісних з будь-якою групою держав, щодо забезпечення бажаних результатів, а також для того, щоб G20 надійно формувала світовий порядок у цілому.

Позиція Канади в G20 уже давно стала предметом дискусій серед трьох конкуруючих шкіл теоретичної думки. Так, перша школа виступає прибічником G8, зважаючи на досвід і перспективи у ньому. Не заперечуючи повністю

значущості G20, її члени стверджували, що Канада може якнайкраще забезпечити свої переваги, працюючи в меншій, згуртованішій, випробуваній часом групі, яка об'єднує атлантичних і тихоокеанських партнерів, однодумців з питань демократичних цінностей тощо. Представники цього напрямку зазначають, що 2010 року Канада зуміла протистояти критиці з боку деяких партнерів з G20 через проведення в цій країні саміту G8 (Канада 2010 року також головувала в G8), який відбувся напередодні саміту G20 у невеликому місті Хантсвілл (провінція Онтаріо), довівши, що вона здатна провести їх успішно [9].

Друга школа допускає, що G8 мала важливе значення для успіху Канади у Великій двадцятці. Її представники наголошували, що 1999 року міністр фінансів Канади Пол Мартін (від 1993 до 2002 року) і міністр фінансів Сполучених штатів Америки Лоуренс Саммерс (від 1999 до 2001 року) скористалися впливом на міністрів фінансів Великої сімки і самітом Великої вісімки, аби створити G20. Вони зазначали, що G7 (США, Канада, Німеччина, Велика Британія, Франція, Італія, Японія), у тому числі G8 (США, Канада, Німеччина, Велика Британія, Франція, Італія, Японія і Росія, яка була виключена зі списку G8 після анексії Криму 24 березня 2014 року) відіграли важливу роль, надаючи Канаді можливість бути лідером глобальної системи фінансового управління під час фінансової кризи 90-х років XX століття. Безумовно, Стівен Харпер скористався нагодою на офіційному обіді щодо відкриття саміту 2010 року, який було проведено в курортному регіоні Мускока (250 км від Торонто), щоб сприяти досягненню консенсусу щодо питання середньотермінової податково-бюджетної консолідації, що стало основним складником успіху саміту G20 в Торонто наступного дня. Лідери 20 країн із найпотужнішими економіками світу обговорили проблеми державного боргу та бюджетного дефіциту, зобов'язалися скоротити бюджетні дефіцити вдвічі протягом наступних трьох років, мотивуючи це

світовою кризою; ядерні програми Ірану та Північної Кореї, спільну боротьбу з тероризмом тощо [10].

Представники третьої школи теоретичної думки вважали, що G20 є, передусім, винятковим світовим форумом, завдяки якому Канада може здійснювати і здійснює вплив на світ. Виникає потреба об'єднати на засадах рівності нову групу «системно значущих держав», які здійснюють значно більший вплив на ситуацію у світі, задля укладання ефективних і законних угод світового рівня і забезпечення їх виконання. Вони також стверджували, що Пол Мартін на посаді прем'єр-міністра Канади боровся за те, щоб створити саміт G20, який «сприяв би відкритішому і продуктивнішому діалогу Північ-Південь» [9]. Вони зазначали, що й окремі особистості, й уряди можуть досягти конкретних результатів, перевершивши можливості своїх країн, як це зробила Канада в G20, забезпечивши повноправне членство в цьому форумі таких близькосхідних країн, як Туреччина й Саудівська Аравія. Ці суперечливі твердження й аргументи свідчать про відсутність систематичного і теоретично-обґрунтованого аналізу причин, які сприяли успіхам Канади в G8 і G20.

Загальновизнаним фактом є те, що в управлінні G20 Канада є впевненим лідером. Канада пройшла шлях від країни, що не була представлена на форумі міністрів фінансів G5 1973 року, на першому саміті G6 1975 року, до ініціатора і співзасновника форуму міністрів фінансів G20 1999 року і його інституційно та ідейно впливового очільника від 1999 до 2001 року. Як співзасновник і куратор Канада започаткувала нові критерії членства G20 – «системна значущість», – її визначним досягненням стала ідея «глобалізації, що приносить користь усім», а згодом і концепція «компетентного суверенітету» як нові принципи, які необхідні для ефективного управління в усе взаємозалежнішому світі [12]. Ініціатива Канади 2004–2005 року щодо переведення G20 на рівень лідерів держав створила

платформу на майбутнє і дозволила сформуванню коаліції, яка забезпечила переможний вибір групи у відповідь на світову фінансову кризу 2008 року. Канада стала членом-засновником Першого саміту G20 2008 року і була вперше вповноважена як третя країна (після «імперій старого світу» – Сполучених Штатів і Великої Британії) провести саміт, який став постійним пріоритетом як економічний форум серед його членів. Саміт у Торонто в червні 2010 року в дійсності визначив відносини між G20 і G8, який також проводився напередодні в Канаді в Мускока. Незабаром головний банкір Канади очолив Раду з фінансової стабільності (FSB), на відміну від МВФ і Світового банку, яких, починаючи з 1944 року, очолювали лише європейці та американці [8].

Завдяки такій сильній позиції Канади в G20 вплив держави виявився надзвичайно важливим і сприяв набуттю G20 статусу провідника зростаючої ефективності управління у світі. Від самого початку самітів G20 Канада була лідером упровадження ефективних методів фінансового регулювання і нагляду, податкової консолідації, лібералізації торгівлі і відповідальності за дотримання зобов'язань. Саміт Великої двадцятки в Торонто дозволив успішно стримати першу хвилю фінансової кризи, яка розпочалась у Європі завдяки плану середньострокової податково-бюджетної консолідації, що зрештою дає впевненість учасникам ринку, що жодну європейську країну не спіткає доля Греції і, відповідно, криза не вийде за межі Європи [6].

Канада використала дипломатію в межах G20 для управління своєю внутрішньою політикою, виконання власних зобов'язань у межах міжнародних форумів і в цьому сенсі стала прикладом для інших країн. У G20 Канада змогла гнучко поєднати роботу коаліцій з конкретних питань, щоб дозволити взаємодію розвинених країн і країн, що розвиваються, для досягнення всіма учасниками власних цілей. У вирішенні найрізноманітніших питань (від лібералізації обліку статутного капіталу до впровадження глобального банківського податку)

вона часто поклядалася на рішення коаліції країн, що стрімко розвивалися [1].

У цьому важливу роль відіграли три латиноамериканські учасники форуму та Іспанія. Ідея і створення G20 за ініціативи Канади стали виявом її нової ідентичності як країни американського континенту. Канада стала свідком того, як Мексика, також член Північноамериканської зони вільної торгівлі (НАФТА), потерпають від фінансової кризи в грудні 1994 року і як страждає від цього бюджет Канади і її валюта, яку *Wall Street Journal* назвав «північним песо». Вона також усвідомлювала необхідність рятувати від кризи Бразилію восени 1998 року і допомагати Аргентині 2001 року. Роль Канади в G20 значною мірою визначалась участю її міністра фінансів Пола Мартіна у Форумі міністрів фінансів західної півкулі [9].

Приймаючи саміт у Торонто саме тоді, коли G20 переходила від американського до європейського етапу кризи, Канада запропонувала взяти у ньому участь й Іспанії. У цьому контексті варто зазначити, що Канада з Іспанією та її латиноамериканськими партнерами стурбовані тим, що можливості без взаємодії в розрахунково-обліковій сфері й надалі не допускати ці країни до участі в глобальних форумах з управління, а це не сприятиме ефективному управлінню у взаємопов'язаному світі ХХІ століття. Отже, Канада, Іспанія, а також їх латиноамериканські партнери від початку були єдиними в G20, ефективно співпрацюючи над такими ключовими питаннями, як дефіцит і контроль боргу, зміцнення фінансової нормативно-правової бази, лібералізація торгівлі, справедливе оподаткування та фінансування тероризму. Саміт G20 продемонстрував солідарність Канади та Іспанії і сприяв поглибленню їх ширшого партнерства як ключових членів нової торгової угоди між Канадою та Європою у межах Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР),

Організації безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) та Організації Північноатлантичного договору (НАТО), їх готовність відстоювати права і захистити цивільне населення в Афганістані й Лівії. Канада і її латиноамериканські партнери продовжують співпрацю в самітах Північної та Південної Америк (діалог НАФТА-МЕРКОСУР), Організації американських держав, Міжамериканському банку розвитку і в межах низки двосторонніх угод про вільну торгівлю, які уклала Канада [8].

Досягнення Канади у створенні G20 для Канади, її латиноамериканських партнерів і світу зокрема можна системно оцінити в термінах ефективності на основі таких параметрів установ саміту. За першим параметром внутрішньополітичного управління Канада використовувала дипломатію в G20, щоб забезпечити свою політику і політичні цілі всередині країни. За основним критерієм досягнень конкретних країн, згаданих у колективних комюніке, Канада з трьома заліковими балами посідає п'яте місце серед 20 членів після восьми зустрічей на вищому рівні. Зазначимо, що попереду Канади опинилися Китай, Італія, Саудівська Аравія та Південна Африка з чотирма заліковими балами кожна, а на одному рівні з нею – Японія, Мексика, Росія, Сполучені Штати Америки та Європейський Союз з трьома заліковими балами кожен. Бразилія здобула два залікових бали, а Аргентина – жодного. Показники Канади відображають позитивну динаміку – усі її залікові бали здобуті ще із саміту в Сеулі, у листопаді 2010 року і пізніше [10].

Значно помітнішим став успіх Канади на першому широковідомому Вашингтонському саміті, який відбувся 14–15 листопада 2008 року в період фінансової кризи. Цей саміт надав лідерам можливість переглянути колишні позиції на міжнародному рівні, насамперед, щодо податково-бюджетного стимулювання. Стівен Харпер – відомий фінансовий консерватор – здобув перемогу у федеральних виборах 14 жовтня 2008 року в Канаді завдяки обіцянці, що в Канаді ніколи

не буде дефіциту бюджету. Він використав рішення G20 як виправдання післявиборчого ходу свого консервативного уряду, коли Канаді необхідно було зробити власний внесок у податково-бюджетне стимулювання, яке схвалив Вашингтонський саміт. У тронній промові від 19 листопада 2008 року Харпер визначив державну політику Канади, ішлося про саміт G20 у Торонто, але не згадувався саміт G8 у Маскоці, який відбувся раніше. Рейтинги С. Харпера, за даними опитувань громадської думки, цього часу зросли [11].

На саміті 2010 року в Торонто Канада продемонструвала високий результат. Лідери Великої двадцятки оприлюднили декларацію, у якій постановили скоротити свої бюджетні дефіцити на 50 відсотків до 2013 року і поступово зменшити державний борг до 2016 року, засвідчили наміри робити «узгоджені дії для підтримки економічного підйому, створення робочих місць і досягнення впевненішого, стійкішого і збалансованішого зростання» [8].

Прем'єр-міністр Канади Стівен Харпер зазначив, «хоча світова економіка потребує додаткових державних вливань, країни повинні впорядкувати свої державні бюджети», і звернув увагу на те, що учасники саміту поставили перед собою «чітку історичну мету» – домогтися скорочення державного боргу і стабілізувати співвідношення боргу до ВВП [9].

Саміт у Торонто привернув увагу всередині країни і значно підвищив рейтинги Канади. Громадська підтримка Харпера зросла від 29 відсотків напередодні саміту до 31 відсотку після нього завдяки тому, що країна здобула два залікові бали. Хоча це було і незначне підвищення, Харпер був єдиним лідером країни-члена G7, рейтинг якого зріс. Саміт тривав два дні. Ключові теми обговорювалися другого дня, зокрема: боротьба з наслідками світової кризи, фінансове регулювання, низка міжнародно-політичних питань тощо.

За даними канадських ЗМІ, проведений саміт виявився загалом сприятливим для країни-господаря. Здебільшого канадські кореспонденти наголошували на тому, що, завдяки зусиллям С. Харпера, саміт набув належного макроекономічного підходу і правильної ідеї. Журналіст Ендрю Койн зазначив, що G20 перейшла на канадську модель, ідеально завуалізувавши це у заголовку: «Саміт схвалює те, що господар робить і відстоює» [11]. Менш ніж через рік після саміту в Торонто, у межах передвиборної кампанії напередодні загальних виборів у Канаді 2 травня 2011 року, роль Харпера в організації саміту в Торонто постійно згадувалась, зазвичай, у телевізійних дебатах між кандидатами. На виборах головний критик Харпера щодо саміту в Торонто, лідер Ліберальної партії Канади Майкл Ігнат'єв і його партія перемістилися з другого на третє місце, значно втративши в рейтингах. Консервативний уряд Харпера вперше здобув більшість.

Другий аспект – обговорення з метою прийняття рішень – значною мірою визначався особистою роллю Харпера в організації обговорення. Як економіст, він зумів сформулювати основні позиції чітко, виразно, достовірно й лаконічно. За його ініціативи саміт у Торонто набув форми відкритішої дискусії керівників держав. Це сприяло оптимізації прийняття рішень, хоча виконавчий директор МВФ увесь час залишався перед аудиторією, стверджуючи, що всі обговорені питання стосувались МВФ [5].

На третьому етапі під час вибору напрямку, затверджуючи встановлені принципи й норми, Канада внесла декілька важливих пропозицій, які визначили структуру і функціонування G20. Першою була розробка критерію «системної значущості», заснованого на залученні до зв'язків і потенціалі як визначального критерію відбору членів групи. Друга пропозиція, висловлена ще на першому засіданні в Берліні 1999 року, але підтримана на другому в Монреалі 2000 року, передбачала визнання глобалізаційної діяльності на благо

всіх і сприяння фінансовій стабільності як основної мети організації. У третій, починаючи з виступу Харпера на Першому саміті, пропонувалося розробляти стратегії виходу від самого початку, одночасно зі стратегіями стимулювання інтенсивного зростання, – і ця пропозиція набула підтримки лідерів. Наприкінці вересня 2009 року на саміті в Піттсбурзі керівним напрямком для саміту в Торонто і всіх подальших було запропоновано концепцію свідомого суверенітету як підхід, який держави-члени повинні прийняти за основу своєї співпраці в G20 [8].

На четвертому етапі прийняття рішень Канада домоглася закріплення кількох ключових зобов'язань, які вона відстоювала. Це також допомогло запобігти прийняттю кількох пропозицій, проти яких вона виступала. Її видатним досягненням стало прийняття на саміті в Торонто зобов'язання щодо бюджетної консолідації з жорсткими цільовими показниками і часовими термінами – скорочення на половину дефіциту бюджету у відсотках від валового внутрішнього продукту (ВВП) до 2013 року і зупинення зростання боргу у відсотках від ВВП до 2016 року. Вона також у звичайному порядку отримала бажане антипротекціоністське законодавство і незабаром домоглася відшкодування за порушення. У Лондоні 2009 року Канада превентивно припинила санкції проти офшорних зон (країн із низькою ставкою оподаткування), що могло б зашкодити партнерам Канади із Співдружності в Карибському басейні. Пізніше вона блокувала пропозицію щодо введення податку Світового банку [5].

За даними 107 наявних експертних оцінок, дотримання членами їхніх пріоритетних зобов'язань, прийнятих на перших семи зустрічах на вищому рівні, на тлі загального середнього показника в 71 %, показник Канади становив 82 %, Мексики – 66 %, Бразилії – 67 %, Аргентини – 51 %, Європейського Союзу – 83 %, а Сполучених Штатів – 77 %. Варто наголосити, що

показник дотримання Канадою своїх зобов'язань завжди був набагато вищим за середній для кожного саміту. Він становив 88 % для Вашингтонського саміту, 75 % – для Лондонського, 80 % – для саміту в Пітсбурзі, 88 % – для саміту в Торонто (поступившись тільки постраждалим від кризи країнам ЄС, які виконали 90 %), 81 % – для саміту в Сеулі, 87 % для саміту в Каннах (який проводив франкомовний побратим Канади, її європейська сусідка Франція) і 88 % – для саміту в Лос-Кабос. Традиційно низька результативність Мексики різко зросла на час саміту в Каннах і сягнула 84 %, а в Лос-Кабос, де вона приймала саміт, – до 85 %. Бразилія почала зростання такими ж темпами, хоча із дещо мінливішими тенденціями, порівняно із самітом в Торонто. Аргентина, за показниками виконання зобов'язань, серед своєї групи посідає нижчі рядки списку [12].

У наступному аспекті формування глобального управління Канада також досягла помітних успіхів. У G20, на відміну від G8, ніколи не було інституційного компонента, у якому Канада не брала б повноцінну участь від самого початку. Зокрема, починаючи з 1999 року, Канада заснувала й очолила і форум міністрів фінансів і керівників центральних банків G20, ідея щодо формування якого виникла ще в G8, поставивши тим самим Мексику, Бразилію й Аргентину на однаковий рівень, щоб утворити свого роду новий центр глобального економічного управління від самого початку. У канадському Монреалі в жовтні 2000 року відбулася друга зустріч на рівні міністрів. Канада також продемонструвала готовність провести в Оттаві у листопаді 2001 року Третій саміт, у зв'язку з тим, що призначене раніше місце проведення не може прийняти цей форум через теракти 11 вересня. На відміну від Міжнародного валютно-фінансового Комітету МВФ Канада невдовзі змогла довірити головування на форумі перспективним країнам, які не були членами G8, – спочатку Індії 2002 року, а потім – Мексиці 2003 року.

Після проведення саміту Великої двадцятки в американському Піттсбурзі 24 вересня 2009 року головною темою, яку обговорювали президенти країн і міжнародних організацій, була фінансова криза та проблеми клімату. Лідери держав з нетерпінням чекали на проведення двох самітів у наступному році, незважаючи на те, що фінансово-економічна криза почала вщухати. Ці два саміти було проведено Канадою, а потім Південною Кореєю (саміт Великої двадцятки в Сеулі 11–12 листопада 2010 року). На офіційному рівні Канада стала співголовою на Вашингтонському саміті центральної робочої групи G20 щодо фінансової реформи, а у Піттсбурзі – нової центральної Рамкової робочої групи [8].

Поза межами G20 Канада відіграла ключову роль у формуванні відносин з аналогічними багатосторонніми установами на вищому рівні. Канада також ініціювала створення Форуму фінансової стабільності (FSF), який більшою мірою сформувався у складі членів G7 1999 року. Вона підтримала його розширення щодо масштабів G20 і більшу інституціоналізацію у форматі Ради фінансової стабільності (FSB) 2009 року, таким чином, надаючи Іспанії, Мексиці, Бразилії та Аргентині членство в цій раді. Голова центрального банку Канади очолив Раду фінансової стабільності 4 листопада 2011 року.

Література

1. Велика двадцятка вжила заходів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/news/49d4e999ac461/>
2. Велика двадцятка збільшить фінанси МВФ для боротьби з кризою [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.newsru.ua/arch/finance/14mar2009/dvadczetka.html>
3. Велика двадцятка оголосила себе регулярним головним форумом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/news/4abf63bec706a/>

4.Лідери G20 підписали дорожню карту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.newsru.ua/finance/16nov2008/karta.html>

5.Міністри фінансів G20 обговорять у Лондоні заходи для боротьби з кризою і реформування МВФ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.newsru.ua/finance/13mar2009/g20.html>

6.Семенченко О. Велика двадцятка обіцяє допомагати економіці до її повного одужання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.radiosvoboda.org/content/article/7.1815015.html>

8.Сьоме Г., Бондаренко Т. Рятівники світу: велика вісімка чи велика двадцятка? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.deutsche-welle.com/dw/article/0,,4459677,00.html>

9.An Opportunity for Growth: Canada's Internet Economy Lags Our G-20 Counterparts [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.cantechletter.com/2014/10/opportunity-growth-anadas-internet-economy-lags-g-20-counterparts/>

10.Every G20 nation wants to be Canada [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reuters.com/article/2009/09/26/columns-us-g20-canada-advantages-idUSTRE58P05Z20090926>

11.Harper arrives at G20 summit as Russia flexes military muscles [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.cbc.ca/news/world/harper-arrives-at-g20-summit-as-russia-flexes-military-muscles-1.2836243>

12.Prime Minister Harper Denies Colonialism in Canada at G20 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archive.newswire.ca/en/story/534215/prime-minister-harper-denies-colonialism-in-canada-at-g20>

13.First Nation Leaders Stunned By Harper's G-20 Remarks[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.firstnationsdrum.com/2009/10/first-nation-leaders-stunned-by-harpers-g-20-remarks>

The article has analysed Canada's role and its attitude to the creation of G20, investigated the importance of this activity for Canada in particular, for its partners in Latin America and for the world in general.

It is focused on the Canada leadership on the initial stages of the creation of forum of Ministers of Finance and heads of G20's central banks, and defined its role as a foundation member in the summit G20. The article gives reasons for the importance of holding the fourth summit of G20 heads of states and governments in Toronto (June 26–27, 2010), which proves that G20 raise the universal profile and influence of Canada in comparison with its profile in G8.

The article analyzes the priorities of foreign policy of Canadian prime-minister Stephen Harper concerning G20.

Key words: Canada, G20, G8, G7, Prime Minister, Stephen Harper, Paul Martin, financial crisis, Toronto, summit.

В статье проанализирована роль и позиция Канады в создании Большой двадцатки (G20), исследовано значение этой деятельности собственно для Канады и ее латиноамериканских партнеров и мира в целом.

Акцентировано внимание на лидерстве Канады на начальных этапах создания форума министров финансов и руководителей центральных банков G20, а также определена ее роль как члена-учредителя в саммите G20. Аргументировано значение проведения четвертого саммита глав государств и правительств Группы двадцати в Торонто (26–27 июня 2010 года), в частности как доказательства того, что G20 повышает глобальный статус и влияние Канады по сравнению с ее статусом в G8.

Проанализированы приоритеты внешней политики премьер-министра Канады Стивена Харпера по G20.

Ключевые слова: Канада, Большая двадцатка (G20), Большая восьмерка (G8), Группа семи (G7), премьер-министр Стивен Харпер, Пол Мартин, финансовый кризис, Торонто, саммит.